

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN
LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Relanceplan Vlaamse Veerkracht – projectnr. VV029
 - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de regels om subsidies te verlenen voor de uitvoering van maatregelen met een gunstig effect op milieu, klimaat of biodiversiteit
 - Definitieve goedkeuring

In het kader van het Vlaamse Relanceplan 'Vlaamse Veerkracht' worden maatregelen genomen om groene investeringen op land- en tuinbouwbedrijven te stimuleren.

Met voorliggend ontwerp wil het Departement Landbouw en Visserij een subsidie toekennen aan landbouwers die investeren in de uitvoering van maatregelen, die een positieve bijdrage leveren aan milieu, klimaat of biodiversiteit.

Op deze manier wordt voorzien in een overgangperiode tussen het huidige Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en het toekomstige GLB, dat van start gaat op 1 januari 2023. Landbouwers kunnen immers geen nieuwe agromilieuklimaatverbintenissen afsluiten voor het jaar 2022.

Hiermee wordt aan landbouwers de kans geboden om een of meerdere nieuwe verbintenissen aan te gaan voor een termijn van 1 jaar, waarbij wordt ingezet op vier nieuwe maatregelen, die ook zullen terugkomen in het toekomstige GLB.

Bovenstaande maatregelen worden genomen o.a. in het kader van het Vlaamse Relanceplan om groene investeringen op land- en tuinbouwbedrijven te stimuleren.

Dit initiatief draagt ook bij aan de aanpassing aan klimaatverandering. Zo wordt ingezet op de doelstelling van de Vlaamse Regering die vervat is in de Blue deal, namelijk de droogteproblematiek en de waterschaarste op een krachtdadige manier aanpakken.

Daarnaast wordt bijgedragen aan de doelstelling van het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 om in Vlaanderen in de periode 2021-203 te voldoen aan de 'no debit rule', waarbij er netto geen koolstof mag verloren gaan uit de bodem, natuur en bos of landgebruik.

De maatregel 'verhogen van het effectieve organische koolstofgehalte van bouwland via het teeltplan' wordt gefinancierd met toepassing van het subsidiekader van het Vlaams Klimaatfonds.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Landbouw en Visserij

Beleidsveld: Landbouw en Zeevisserij

Projectnummer 029 – Groene investeringen op land- en tuinbouwbedrijven - omvat een enveloppe van 10 miljoen euro relancemiddelen voor maatregelen met het oog op het stimuleren van groene investeringen op land- en tuinbouwbedrijven.

B. VORIGE BESLISSINGEN

Het Relanceplan Vlaamse Veerkracht, goedgekeurd door de Vlaamse Regering en toegelicht door Minister-President Jambon tijdens de Septemberverklaring (28 september 2020).

De toekenning van de middelen uit het Vlaams Klimaatfonds, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 16 juli 2021 (nr VR 2021 1607 DOC.0890/1).

Het als bijlage 1 toegevoegd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2021/227 van 7 juni 2021.

De Inspectie van Financiën verleende op 17 juni 2021 een voorwaardelijk gunstig advies.

De Vlaamse minister van Begroting verleende op 12 juli 2021 begrotingsakkoord.

De Vlaamse minister, bevoegd voor de human resources, heeft op 12 juli 2021 akkoord verleend.

Het ontwerp van besluit heeft geen strategisch belang en moet dus niet voorgelegd worden aan de strategische adviesraden ingevolge artikel III.94, §2, van het bestuursdecreet van 7 december 2018.

Op 16 juli 2021 heeft de Vlaamse Regering het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de regels om subsidies te verlenen voor de uitvoering van maatregelen met een gunstig effect op milieu, klimaat of biodiversiteit principieel goedgekeurd en de Vlaamse minister, bevoegd voor de landbouw, gelast over voornoemd ontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State (VR 2021 1607 VV DOC.0115/2BIS).

De adviesaanvraag is op 19 juli 2021 bij de Raad van State ingediend, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2° van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

De Raad van State heeft geen advies verstrekt binnen de gestelde termijn. Daarom wordt artikel 84, §4, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, toegepast en kan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering zonder advies voor definitieve goedkeuring worden geagendeerd (bijlage)

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

In het kader van het Vlaamse Relanceplan 'Vlaamse Veerkracht' worden maatregelen genomen om groene investeringen op land- en tuinbouwbedrijven te stimuleren.

Met voorliggend ontwerp wil het Departement Landbouw en Visserij een subsidie toekennen aan landbouwers die investeren in de uitvoering van maatregelen, die een positieve bijdrage leveren aan milieu, klimaat of biodiversiteit.

Op deze manier wordt voorzien in een overgangperiode tussen het huidige Europese Gemeenschappelijke Landbouwbeleid (hierna "GLB") en het toekomstige GLB, dat van start gaat op 1 januari 2023. Landbouwers kunnen immers geen nieuwe agromilieuklimaatverbintenissen afsluiten voor het jaar 2022.

Daarnaast wordt met voorliggend ontwerp ook bijgedragen aan de doelstelling van het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 om in Vlaanderen in de periode 2021-2030 te voldoen aan de 'no debit rule', waarbij er netto geen koolstof mag verloren gaan uit de bodem, natuur en bos of landgebruik. De maatregel 'verhogen van het effectieve organische koolstofgehalte in bouwland via het teeltplan' wordt mee gefinancierd vanuit het Vlaams Klimaatplan. Naast de opslag van atmosferische koolstof in de bodem en de impact op klimaat, zorgt de opbouw van organisch stof voor een betere bodemkwaliteit. Een betere bodemkwaliteit heeft positieve effecten op erosie, zorgt voor een vruchtbaardere grond en een beter waterbergend vermogen.

Met dit ontwerp wordt aan landbouwers de kans geboden om een of meerdere nieuwe verbintenissen aan te gaan voor een termijn van één jaar, waarbij wordt ingezet op vijf nieuwe maatregelen, die ook zullen terugkomen in het toekomstige GLB. De verbintenis gaat van start op 1 januari 2022 en wordt, om bijkomende administratieve lasten voor landbouwers en het Departement Landbouw en Visserij te vermijden, aangevraagd via de verzamelaanvraag, die wordt ingediend in april 2022.

Er worden vijf maatregelen opgenomen in het ontwerp, waarvoor subsidiëring wordt mogelijk gemaakt.

Een schriftelijk verslag met kwalitatieve evaluatie van de maatregelen wordt gemaakt en bezorgd aan de VR nadat controle en uitbetaling hebben plaatsgevonden.

1) De inzaai van een productief kruidenrijk grasland op een landbouwperceel van minimum 30 are.

Het betreft hier een graskruidenmengsel, met grassen, vlinderbloemigen en kruiden, waarvan de samenstelling verder bepaald wordt door de minister. Als gevolg van de samenstelling van diverse kruiden is het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zo goed als onmogelijk. Om de groei van de vlinderbloemigen en kruiden niet te belemmeren is slechts minimale bemesting nodig.

Door de verschillende types wortels, waaronder diepwortelende, heeft dit grasland een betere bodemstructuur dan gewoon grasland. Daarnaast hebben deze teelten een positief effect op de biodiversiteit en wordt methaan- en ammoniakproductie erdoor afgeremd.

Aan de landbouwer wordt de mogelijkheid geboden om de inzaai te verrichten in het najaar van 2021 of het voorjaar van 2022.

Deze verbintenis wordt afgesloten per landbouwperceel. Meerdere verbintenissen per landbouwer zijn bijgevolg mogelijk. De maximale subsidie bedraagt € 350,00 per hectare.

2) Ecologisch beheer van bestaand grasland op een landbouwperceel van minimum 30 are.

Het gebruik van kunstmeststoffen en gewasbeschermingsmiddelen op deze percelen is niet toegestaan, en de maatregel kan niet afgesloten worden op percelen waarvoor derogatie in het kader van het Mestdecreet is aangevraagd. Uitsluitend pleksgewijze bestrijding van akkerdistel is wel toegestaan.

Deze verbintenis wordt eveneens afgesloten per landbouwperceel. Meerdere verbintenissen per landbouwer zijn bijgevolg mogelijk. De maximale subsidie bedraagt 300,00 euro per hectare.

3) De inzaai van milieu-, klimaat- en biodiversiteitsvriendelijke hoofdteelten op een landbouwperceel van minimum 30 are.

Binnen deze categorie wordt een onderscheid gemaakt tussen de volgende submaatregelen:

- de inzaai van eiwitteelten in functie van lokale eiwitvoorziening. Dit zijn hoofdteelten van vlinderbloemigen, mengteelten vlinderbloemigen met granen of combinatieteelten (in stroken) van granen met vlinderbloemigen. Aan de minister wordt delegatie gegeven om te bepalen om welke eiwitteelten het gaat. De maximale subsidie bedraagt 600,00 euro per hectare.
- De inzaai van eenjarige teelten die een specifieke bijdrage leveren aan het milieu, biodiversiteit en het klimaat. Voor de inzaai van hennep en koolzaad wordt een maximale subsidie van 150,00 euro per hectare voorzien en voor de inzaai van tagetes, gele mosterd en bladrammenas wordt een maximale subsidie van 600,00 euro per hectare voorzien. Het gaat om teelten die minder inputs vragen of zorgen voor een rustperiode in de rotatie en op deze manier bijdragen aan bodemherstel. Het gaat in alle gevallen om teelten die als hoofdteelt worden ingezaaid, waardoor er op hetzelfde perceel geen andere productieve hoofdteelt kan ingezaaid worden dat jaar. Teelten die geen opbrengst hebben (tagetes, gele mosterd, bladrammenas), worden vergoed op basis van de gedeerde inkomsten ten opzichte van een gemiddelde productieve hoofdteelt. Voor de teelten waarbij er wel een opbrengst is (zomergraan, hennep), wordt bij de subsidieberekening rekening gehouden met het verschil in opbrengst ten opzichte van een gemiddelde productieve hoofdteelt. Aan de minister wordt delegatie gegeven om bijkomende teelten op te lijsten die eveneens in aanmerking komen.
- De inzaai van faunavriendelijke hoofdteelten in gebieden die zijn aangeduid als speciale beschermingszone. Voor de inzaai van zomergraan wordt een maximale subsidie van 150,00 euro per hectare voorzien en voor de inzaai van een faunamengsel wordt een maximale subsidie van 600,00 euro voorzien. In de beheergebieden voor soortenbescherming gaat het om de reguliere teelt van zomergraan en faunamengsels. Aan de minister wordt delegatie gegeven om bijkomende teelten op te lijsten die eveneens in aanmerking komen, alsook om de samenstelling van het faunamengsel te bepalen.

Ook wordt ervoor gekozen om de minister de mogelijkheid te geven om bijkomende teelttechnische voorwaarden, zoals een uiterste inzaaidatum, te laten bepalen.

Deze verbintenis wordt eveneens afgesloten per landbouwperceel. Meerdere verbintenissen per landbouwer zijn bijgevolg mogelijk.

4) Toepassing van precisielandbouw per perceelsniveau.

Binnen deze categorie wordt een onderscheid gemaakt tussen de volgende behandelingswijzen:

- De toediening van gewasbeschermingsmiddelen of korrelmeststoffen via automatische gps-aansturing op subsidiabele hoofdteelten, of de toepassing van beide behandelingswijzen, op voorwaarde dat dit wordt toegepast op minstens 80 % van het areaal subsidiabele hoofdteelten. Deze verbintenis wordt afgesloten op bedrijfsniveau en kan dus slechts eenmaal worden afgesloten. De subsidie wordt per bedrijf beperkt tot 100 hectare. Er wordt voorzien in twee trapsgewijze vergoedingsregelingen, afhankelijk of toepassing gemaakt wordt van één of meerdere middelen en behandelingswijzen.
- De toediening van gewasbeschermingsmiddelen en korrelmeststoffen via automatisch RTK-gps-aansturing op subsidiabele hoofdteelten of de toepassing van beide behandelingswijzen, op voorwaarde dat dit wordt toegepast op minstens 80 % van het areaal subsidiabele hoofdteelten. Deze verbintenis wordt eveneens afgesloten op bedrijfsniveau en kan dus slechts eenmaal worden afgesloten. De subsidie wordt per bedrijf beperkt tot 100 hectare. Er wordt voorzien in twee trapsgewijze vergoedingsregelingen, afhankelijk of toepassing gemaakt wordt van één of meerdere middelen en behandelingswijzen. In de hogere vergoeding voor RTK-gps-aansturing wordt rekening gehouden met de hogere afschrijvingskost, die het gevolg is van de meerkost voor het aanpassen van tractor, meststrooier en spuitmachine aan het RTK-gps signaal;
- De aanmaak van een taakkaart per landbouwperceel én de bekalking van dit landbouwperceel. Deze verbintenis wordt afgesloten per landbouwperceel. Meerdere verbintenissen per bedrijf zijn bijgevolg mogelijk. De maximale subsidie bedraagt 100,00 euro per hectare voor de landbouwpercelen waarvoor de taakkaart werd aangemaakt.

5) Het verhogen van het effectieve organische koolstofgehalte in bouwland via het teeltplan

De toename van effectieve organische koolstof (EOC) gebeurt door het opnemen van teelten in het teeltplan met hoge EOC-waardes.

Om voor de subsidie in aanmerking te komen moet op het volledige areaal bouwland de gemiddelde toegediende hoeveelheid EOC, berekend op basis van de oppervlaktes van de verschillende teelten in het teeltplan, een vastgelegde drempelwaarde bereiken.

Deze verbintenis wordt afgesloten op bedrijfsniveau en kan dus slechts eenmaal worden afgesloten. De maximale subsidie is afhankelijk van de via het teeltplan toegediende hoeveelheid EOC en varieert van 40,00 euro per hectare voor een gemiddelde toegediende hoeveelheid EOC van 1.350,00 kilogram per hectare tot 100,00 euro per hectare voor een gemiddelde toegediende hoeveelheid EOC van 1.500,00 kilogram per hectare.

De opbouw- en afbraakwaarden van organische koolstof van de verschillende teelten worden geëvalueerd in functie van het volgende GLB.

Op landbouwpercelen waarvoor reeds subsidies worden verleend, waarvoor gelijkaardige voorwaarden gelden, of landbouwpercelen waarop wettelijke verplichtingen gelden, die de uitvoering van gelijkaardige voorwaarden vereist, is de toepassing van het voorliggende besluit uitgesloten. Dit zijn ondermeer (maar niet beperkt tot) percelen gelegen in 'kwetsbaar gebied natuur' (waaronder de gewestplanbestemmingen 'natuurgebieden', 'natuurontwikkelingsgebieden', 'natuurreservaten' en 'bosgebieden' met verstrenging), waar beperkingen van toepassing zijn met betrekking tot bemesting. Ook percelen waarvoor een beheersplan werd goedgekeurd in het kader van landschapsbeheer kunnen hier onder vallen.

Het benodigde budget wordt berekend op basis van het areaal van de goedgekeurde verbintenis aanvragen.

Indien de bevoegde entiteit na goedgekeuring van een verbintenis aanvraag en de berekening, en desgevallend na de uitbetaling van de subsidie, vaststelt dat niet voldaan is aan de voorwaarden, dan wordt het ten onrechte uitbetaalde subsidiebedrag teruggevorderd.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 1. Definities

Artikel 1 definieert een aantal begrippen.

In artikel 1, 7° van het ontwerp wordt verduidelijkt dat er ook minstens 5 vlinderbloemigen en kruiden moeten deel uitmaken van het graskruidenmengsel.

Hoofdstuk 2. Maatregelen

Artikel 2 geeft een limitatieve opsomming van de maatregelen waarvoor een subsidie kan worden verkregen:

- 1° de inzaai van productief kruidenrijk grasland;
- 2° ecologisch beheerd grasland;
- 3° de inzaai van milieu-, klimaat- en biodiversiteitsvriendelijke teelten:
 - a) de inzaai van eiwitteelten;
 - b) de inzaai van eenjarige teelten die een specifieke bijdrage leveren aan het milieu, biodiversiteit en het klimaat;
 - c) de inzaai van faunavriendelijke hoofdteelten;
- 4° precisielandbouw:
 - a) precisielandbouw via automatische gps-aansturing;
 - b) precisielandbouw via automatische RTK-gps-aansturing;
 - c) precisielandbouw door opmaak van een taakkaart en plaats specifieke bekalking;
- 5° het verhogen van het effectieve organische koolstofgehalte in bouwland via het teeltplan.

De verbintenis wordt afgesloten per landbouwperceel, met uitzondering van de verbintenissen voor precisielandbouw via automatische gps-aansturing en automatische RTK-gps-aansturing, en de verbintenis voor het verhogen van het effectieve organische koolstofgehalte in bouwland via het teeltplan, die worden aangegaan voor het totaal areaal subsidiabele hoofdteelten.

De verbintenissen voor deze maatregelen zijn onderling combineerbaar, indien de combineerbaarheid is opgenomen in de bijlage.

Artikel 3 vermeldt de toepasselijke staatssteunregeling.

Artikel 4 bepaalt dat de verbintenis wordt aangegaan voor de duur van één jaar met start op 1 januari 2022.

De verbintenissen kunnen enkel worden aangegaan door een actieve landbouwer en kunnen uitsluitend betrekking hebben op landbouwpercelen die in het Vlaamse Gewest gelegen zijn.

Bepaalde landbouwpercelen worden uitgesloten van het toepassingsgebied. Het gaat om landbouwpercelen waarvoor subsidies met gelijkaardige voorwaarden worden verleend of waarop wettelijke verplichtingen gelden die de uitvoering van gelijkaardige voorwaarden, die minstens even ver gaan, vereisen.

Artikel 5 bepaalt dat een verbintenis voor één van deze maatregelen combineerbaar is met een verbintenis voor biologische landbouw, agromilieumaatregelen, en de aanduiding EAG, indien deze combinatie is opgenomen in de tabel, die als bijlage bij het besluit is opgenomen.

Een verbintenis voor één van deze maatregelen is niet combineerbaar met een beheerovereenkomst, met uitzondering van de beheerovereenkomst waterkwaliteit, die wel combineerbaar is met een verbintenis voor een maatregel als vermeld in artikel 2, eerste lid, 1° tot en met 4°.

Artikel 6 bepaalt dat de landbouwer het landbouwperceel of de landbouwpercelen waarop de verbintenis betrekking heeft in eigen gebruik moet hebben gedurende de teeltperiode van de hoofdteelt, dat hij deze moet aangeven in de verzamelaanvraag en elke wijziging ervan moet melden.

Artikel 7 bepaalt dat aan de voorwaarden opgenomen in artikel 4, tweede lid tot en met vierde lid, en artikel 5, moet voldaan zijn gedurende de volledige looptijd van de verbintenis.

Hoofdstuk 3. Subsidies

Afdeling 1. Aanvraagprocedure

Artikel 8 bepaalt hoe de verbintenis wordt aangevraagd.

De verbintensiaanvraag wordt ingediend aan de hand van de verzamelaanvraag in 2022 en bevat het landbouwperceel of de landbouwpercelen waarop de verbintenis betrekking heeft.

In het principieel goedgekeurde ontwerp is voorzien dat de aanvraag moet worden ingediend uiterlijk op de uiterste indieningsdatum van de verzamelaanvraag. Vermits de verzamelaanvraag na de indiening nog kan gewijzigd worden tot de 'uiterste wijzigingsdatum', is deze uiterste wijzigingsdatum ook in het voorliggend ontwerp van besluit opgenomen.

Voor de maatregel 'precisielandbouw via gps-aansturing' en 'precisielandbouw via RTK-gps-aansturing' en de maatregel 'het verhogen van het effectieve organische koolstofgehalte in bouwland via het teeltplan' wordt de verbintenis aangevraagd door in de verzamelaanvraag de verbintenis aan te vragen voor het totaal areaal subsidiabele hoofdteelten.

De verbintensiaanvraag geldt als steun- en betaalaanvraag.

De bevoegde entiteit keurt de verbintensiaanvragen goed, zoals vermeld in artikel 21, na afloop van de verbintenissen.

Artikel 9 regelt de vergoeding voor de maatregelen, zoals vermeld in artikel 2, eerste lid, 1° tot en met 4°.

De maximale subsidie voor deze maatregelen wordt uitgedrukt in euro per hectare en is opgenomen in de artikelen, die deze maatregelen regelen.

De beschikbare begrotingskredieten worden verdeeld volgens de volgende verdeelsleutel:

- 1° 20 % van de beschikbare begrotingskredieten is voorbehouden voor de maatregel productief kruidenrijk grasland;
- 2° 20 % van de beschikbare begrotingskredieten is voorbehouden voor de maatregel extensiever beheerd grasland;
- 3° 20 % van de beschikbare begrotingskredieten is voorbehouden voor de maatregel milieu-, klimaat- en biodiversiteitsvriendelijke teelten;
- 4° 20 % van de beschikbare begrotingskredieten is voorbehouden voor de maatregel precisielandbouw.

Indien de som van de goedgekeurde verbintenaanvragen voor een van deze maatregelen het beschikbare begrotingskrediet van die maatregel niet overschrijdt, wordt de maximale subsidie per verbintenis uitbetaald.

Indien er een onderbenutting is van de beschikbare begrotingskredieten voor één van deze maatregelen, kan worden afgeweken van de hierboven vermelde verdeelsleutel. Indien het aantal goedgekeurde verbintenaanvragen de beschikbare begrotingskredieten voor verschillende maatregelen overschrijdt, wordt het beschikbare begrotingskrediet van de onderbenutte maatregel pro rata overgeheveld naar de verschillende maatregelen waarvoor het aantal goedgekeurde verbintenaanvragen de beschikbare begrotingskredieten overschrijdt.

In het geval dat, al dan niet na toepassing van het vorige lid, het totaal aantal goedgekeurde verbintenaanvragen voor deze maatregelen het totale beschikbare begrotingskrediet overschrijdt, dan worden de maximale subsidies per goedgekeurde verbintenaanvraag, zoals vermeld in het eerste lid, binnen die maatregel pro rata verminderd.

De bevoegde entiteit berekent het definitieve subsidiebedrag na afloop van de verbintenis.

Artikel 10 regelt de vergoeding voor de maatregel, zoals vermeld in artikel 2, eerste lid, 5°.

De maximale subsidie voor deze maatregel wordt uitgedrukt in euro per hectare en is opgenomen in artikel 19, en is afhankelijk van het beschikbare budget, dat bestaat uit 20 % van de beschikbare begrotingskredieten en een bedrag van 925.000,00 euro, gefinancierd uit het Vlaams Klimaatfonds.

Indien de som van de goedgekeurde verbintenaanvragen voor deze maatregel het beschikbare budget niet overschrijdt, wordt de maximale subsidie per verbintenis uitbetaald.

Indien de som van de goedgekeurde verbintenaanvragen voor deze maatregel het beschikbare budget overschrijdt, dan worden de maximale subsidies per goedgekeurde verbintenaanvraag, binnen deze maatregel pro rata verminderd.

De bevoegde entiteit berekent het definitieve subsidiebedrag na afloop van de verbintenis.

Afdeling 2. Voorwaarden

Onderafdeling 1. De inzaai van productief kruidenrijk grasland

Artikel 11 regelt de subsidie voor de inzaai van een graskruidenmengsel en de voorwaarden voor het verkrijgen ervan.

De maximale subsidie bedraagt 350,00 euro per hectare.

Aan de minister wordt delegatie gegeven om de grassen, vlinderbloemigen en kruiden op te lijsten waaruit het mengsel kan bestaan.

Onderafdeling 2. Ecologisch beheerd grasland

Artikel 12 regelt de subsidie voor het ecologisch beheer van bestaand grasland en de voorwaarden voor het verkrijgen ervan.

De maximale subsidie bedraagt 300,00 euro per hectare.

Onderafdeling 3. De inzaai van milieu-, klimaat- en biodiversiteitsvriendelijke hoofdteelten

Artikel 13 regelt de subsidie voor het inzaaien van milieu-, klimaat- en biodiversiteitsvriendelijke teelten als hoofdteelt en de voorwaarden voor het verkrijgen ervan.

Er wordt een onderverdeling gemaakt tussen de volgende drie submaatregelen:

- De inzaai van bepaalde eiwitteelten als hoofdteelt, waarbij delegatie gegeven wordt aan de minister om de eiwitteelten op te lijsten. De maximale subsidie bedraagt 600,00 euro per hectare.
- De inzaai van eenjarige teelten als hoofdteelt die een specifieke bijdrage leveren aan het milieu, de biodiversiteit en het klimaat. Er zijn reeds enkele teelten gespecificeerd in het ontwerpbesluit. Voor de inzaai van hennep en koolzaad bedraagt de maximale subsidie 150,00 euro per hectare. Voor de inzaai van tagetes, gele mosterd en bladrammenas bedraagt de subsidie 600,00 euro per hectare. Er wordt delegatie gegeven aan de minister om nog bijkomende teelten aan te duiden die in aanmerking komen voor de subsidie.
- De inzaai van faunavriendelijke hoofdteelten. Er zijn reeds enkele teelten gespecificeerd in het ontwerpbesluit. Voor de inzaai van zomergraan bedraagt de maximale subsidie 150,00 euro per hectare. Voor de inzaai van een faunamengsel bedraagt de subsidie 600,00 euro per hectare. Er wordt delegatie gegeven aan de minister om nog bijkomende teelten aan te duiden die in aanmerking komen voor de subsidie, alsook om de samenstelling van het faunamengsel te bepalen.

Er wordt voorzien in een delegatie aan de minister om teelttechnische voorwaarden van de teelten, zoals een uiterste inzaaidatum, te bepalen.

Onderafdeling 4. Precisielandbouw

Artikel 14 regelt de subsidie voor precisielandbouw via automatische gps-aansturing.

Het gaat om een subsidie voor de toediening van gewasbeschermingsmiddelen en/of korrelmeststoffen via automatische gps-aansturing op subsidiabele hoofdteelten, op voorwaarde dat dit wordt toegepast op minstens 80 % van het areaal subsidiabele hoofdteelten.

De subsidie is beperkt tot een areaal van 100 hectare subsidiabele hoofdteelten.

Er wordt voorzien in verschillende trapsgewijze subsidieregelingen.

Artikel 15 regelt de subsidie voor precisielandbouw via automatische RTK-gps-aansturing

Het gaat om een subsidie voor de toediening van gewasbeschermingsmiddelen en/of korrelmeststoffen via automatische RTK-gps-aansturing op subsidiabele hoofdteelten, op voorwaarde dat dit wordt toegepast op minstens 80 % van het areaal subsidiabele hoofdteelten.

De regeling is identiek als deze opgenomen in artikel 14, zij het dat de subsidiebedragen hoger zijn.

In artikel 15, vijfde lid, 3° is een materiële vergissing rechtgezet waarbij '10,00 euro per hectare' is vervangen door '15,00 euro per hectare'. Vermits het hier gaat over de toepassing van zowel gewasbeschermingsmiddelen als bemesting via precisielandbouw, is het logisch dat ook voor het areaal boven de 20 hectare het subsidiebedrag per hectare hoger is dan het subsidiebedrag dat van toepassing is als slechts 1 van de 2 inputs via precisielandbouw gebeurt.

Artikel 16 bepaalt de voorwaarden voor de subsidiemaatregelen, opgenomen in artikel 14 en 15.

Artikel 17 regelt de subsidie voor precisielandbouw door opmaak van een taakkaart en plaats specifieke bekalking, en de voorwaarden voor het verkrijgen ervan.

De maximale subsidie bedraagt 100,00 euro per hectare.

In artikel 17 van het ontwerp is een definitie van het begrip taakkaart ingevoegd.

Artikel 18 geeft een oplist van documenten die de landbouwer gedurende tien jaar na de laatste betaling moet bijhouden, ter verantwoording van de subsidie.

Op vraag van de bevoegde entiteit moet de landbouwer deze documenten onmiddellijk voorleggen.

Onderafdeling 5. Het verhogen van het effectieve organische koolstofgehalte in bouwland via het teeltplan.

Artikel 19 regelt de subsidie voor het verhogen van het effectieve organische koolstofgehalte in bouwland via het teeltplan, en de voorwaarden voor het verkrijgen ervan.

In artikel 19 is de zin verwijderd dat de subsidie maximaal 40,00 euro per hectare bedraagt en is het tweede lid aangepast. Er wordt een getrapte steunregeling in functie van de gemiddelde hoeveelheid toegediende EOC ingeschreven. Het subsidiebedrag varieert daarbij van maximum 40,00 euro per hectare voor het toedienen van gemiddeld minstens 1.350,00 kg EOC per hectare bouwland, tot maximum 100 euro per hectare voor het toedienen van gemiddeld minstens 1.500,00 kg EOC per hectare bouwland.

De voorwaarde dat het moet gaan om landbouwpercelen die in 2020 en 2021 bouwland waren verschuift van het tweede naar het derde lid.

Hoofdstuk 4. Weigering van de verbintenaanvraag, weigering van de steun, herberekening, terugvordering, en sancties

Artikel 20 bepaalt dat het Departement Landbouw en Visserij de administratieve controles, de controles door monitoring en de controles ter plaatse organiseert, dat zij een beroep kan doen op derden om de vereiste controlegegevens te verkrijgen en dat zij het recht heeft om de verbintenis te controleren en de nodige vaststellingen te doen.

Artikel 21 bepaalt dat het Departement Landbouw en Visserij de naleving van de voorwaarden onderzoekt en beslist of verbintenaanvraag al dan niet geheel of gedeeltelijk wordt goedgekeurd.

In de volgende gevallen wordt de verbintenaanvraag door het Departement Landbouw en Visserij niet goedgekeurd:

- 1° indien de bevoegde entiteit vaststelt dat niet voldaan is aan de subsidievoorwaarden, zoals vermeld in artikel 7, en de voorwaarden, zoals vermeld in artikel 6;
- 2° indien de bevoegde entiteit vaststelt dat de landbouwer valse informatie heeft verstrekt om steun te ontvangen of verzuimd heeft de nodige informatie te verstrekken;
- 3° indien de bevoegde entiteit vaststelt dat de landbouwer de controle, vermeld in artikel 18, verhindert of probeert te verhinderen.

Indien het Departement Landbouw en Visserij vaststelt dat de totale oppervlakte van het landbouwperceel of de landbouwpercelen in kwestie die werd aangegeven voor een verbintenis voor een maatregel, zoals vermeld in artikel 2, hoger is dan de geconstateerde oppervlakte, dan wordt het areaal berekend naar analogie met artikel 19 van de Verordening 640/2014 en wordt de verbintensiaanvraag enkel goedgekeurd voor wat betreft het herberekende areaal..

Indien de bevoegde entiteit vaststelt, al dan niet na toepassing van het derde lid, dat minstens één van de voorwaarden, opgenomen in de artikelen 11 tot en met 19, die van toepassing zijn op de aangegane verbintenis, niet werd nageleefd, wordt de verbintensiaanvraag geheel of gedeeltelijk niet goedgekeurd.

Indien de bevoegde entiteit voor eenzelfde verbintensiaanvraag toepassing dient te maken van zowel het derde als het vierde lid, past zij eerst het derde lid toe en vervolgens het vierde lid.

Artikel 22 bepaalt dat de reeds toegekende of uitbetaalde steunbedragen volledig of gedeeltelijk geweigerd en desgevallend teruggevorderd worden indien, nadat de verbintensiaanvraag reeds werd goedgekeurd:

- 1° een geval vermeld in artikel 21, tweede lid zich voordoet;
- 2° de oppervlakte herberekend wordt overeenkomstig artikel 19, derde lid;
- 3° het geval vermeld in artikel 21, vierde lid zich voordoet.

Hoofdstuk 5. Slotbepalingen

Artikel 23 bepaalt dat het besluit van toepassing is op verbintenissen die van start gaan op 1 januari 2022

Artikel 24 bepaalt dat de minister, bevoegd voor de landbouw en de zeevisserij, belast is met de uitvoering van het besluit.

C. PERSENEELSINZET

De lancering, opvolging, controle en berekening van de nieuwe maatregelen vraagt extra personeelsinzet, die met het huidige personeelsbestand niet volledig kan ingevuld worden. Een tijdelijke uitbreiding van het personeelsbestand bij het Departement Landbouw en Visserij is daarom noodzakelijk. Er wordt 1 VTE niveau A (graad adjunct van de directeur) aangesteld bij het Departement Landbouw en Visserij, met een tijdelijk contract van 1 oktober 2021 tem 31 december 2022. Deze tijdelijke VTE wordt ingezet als maatregelbeheerder met als taak het beheer en de organisatie van de verschillende maatregelen op vlak van aangifte, controle, berekening en betaling. De aangestelde VTE zal ook instaan voor de algemene communicatie met betrekking tot de verschillende maatregelen.

Dit personeelslid zal ook worden ingezet bij de uitvoering en opvolging van andere projecten die door het Departement Landbouw en Visserij worden uitgevoerd in het kader van het Relanceplan Vlaamse Veerkracht.

Kostprijs niveau A111: 85.399 euro voor 15 maanden (afgerond 86.000 euro).

4. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft een weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Er wordt een beroep gedaan op 6.000.000,00 euro VAK/VEK van VV29 project vanuit de Relanceprovisie (CBO-ICBG2APR) en op 925.000,00 euro vanuit het Vlaams Klimaatfonds.

subsidies

80% van de middelen op de gecreëerde relance-basisallocatie binnen het beleidsdomein Landbouw en Visserij, meer bepaald KBO-1KDB2BB-WT (KD0124) ten belope van 5.914.601,00 euro (afgerond 5.914.000 euro) wordt voorzien voor de subsidies voor de uitvoering van maatregelen met een gunstig effect op milieu, klimaat of biodiversiteit, vermeld in artikel 2, 1° tot 4°.

20% van de middelen voorzien op de relance basisallocatie binnen het beleidsdomein Landbouw en Visserij meer bepaald KBO-1KDB2BB-WT (KD0124) ten belope van 5.914.601 euro wordt ingezet voor de subsidie voor de maatregel 'het verhogen van het effectieve organische koolstofgehalte van bouwland via het teeltplan' (maatregel vermeld in artikel 2, 5°) aangevuld met financiering vanuit het Vlaams Klimaatfonds voor een bedrag van 925.000,00 euro.

personeelskost

De uitgaven voor de personeelskost van 1 VTE niveau A worden aangerekend op de gecreëerde relance-basisallocatie binnen het begrotingsartikel KBO-1KAB2ZZ-LO ten belope van 85.399,00 euro (afgerond 86.000,00 euro)

Herverdeling van relancemiddelen wordt aangevraagd via de voorziene herverdelingsrondes van de centrale relanceprovisie in de loop van 2021-2023.

De Inspectie van Financiën verleende op 17 juni 2021 een voorwaardelijk gunstig advies (bijlage 2).

De Inspectie van Financiën acht het voorgelegd ontwerp doelmatig, maar geeft slechts gunstig advies voor de tijdelijke bijkomende inzet van 0,5 VTE.

Het Departement Landbouw en Visserij weerlegt dit als volgt:

- Hoewel er in 2022 geen volledig nieuwe verbintenissen voor agromilieuklimaatmaatregelen zullen kunnen afgesloten worden, blijven de bestaande meerjarige verbintenissen verder lopen, en kunnen aflopende verbintenissen met een jaar verlengd worden. De werklust voor deze maatregelen vermindert bijgevolg niet in 2022. De 5 nieuwe maatregelen komen bovenop de bestaande. Voor deze nieuwe maatregelen is extra communicatie en voorlichting noodzakelijk, en moeten bijkomende beheer- en controleprocedures (voor wat betreft aangifte, administratieve controles, controles ter plaatse en berekening) opgezet worden;
- De bijkomende VTE wordt ook ingezet bij de uitvoering van de andere maatregelen die door het Departement Landbouw en Visserij genomen worden in het kader van het Relanceplan Vlaamse Veerkracht:
 - ❖ projectnr. VV028 - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een subsidie aan het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek vzw voor de uitvoering van het project 'FutureAdapt: 'Future proof' gewassen voor de Vlaamse landbouwer';

- ❖ projectnr. VV028 - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een subsidie aan de deelnemers aan het samenwerkingsverband 'Praktijkcentra Plant' voor de uitvoering van het project 'Slimme combinatie van teeltkeuze en technologie voor een rendabele klimaatrobuuste land- en tuinbouw';
- ❖ projectnr. VV028. Bestedingskader middelen Projectoproep 'Realisatie Eiwitstrategie';
- ❖ projectnr. VV030. Bestedingskader middelen Projectoproep Hergebruik Restwater;
- ❖ projectnr. VV033: sensibilisering, opleiding en advisering.

Omwille van voorgaande blijft de bijkomende personeelsvraag behouden op 1 VTE.

Het begrotingsakkoord werd aangevraagd op 30 juni 2021. De Vlaamse minister van Begroting verleende op 12 juli 2021 begrotingsakkoord (bijlage 3).

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Dit beleid heeft een tijdelijke impact op het personeel van de Vlaamse Overheid. Er zal 1 VTE niveau A worden aangesteld bij het Departement Landbouw en Visserij, met een tijdelijk contract van 1 oktober 2021 tot 31 december 2022. Deze tijdelijke VTE heeft geen effect op de afgesproken besparing in het aantal VTE (stand van zaken wordt opgemaakt in mei 2024).

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de human resources, van 12 juli 2021 gaat als bijlage 4.

D. OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het aangepaste ontwerp van besluit heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen voor wat hun personeel, werkingsuitgaven, investeringen en schulden of ontvangsten betreft.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar goedkeuring te geven aan het ontwerp van besluit tot bepaling van de regels om subsidies te verlenen voor de uitvoering van maatregelen met een gunstig effect op milieu, klimaat of biodiversiteit;

2° de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De viceminister-president van de Vlaamse Regering,
De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw,

Hilde CREVITS